

Datum: 23.12.2019
Medij: Politika
Rubrika: Društvo
Autori: Milan Galović
Teme: Vojska Srbije, Ministarstvo odbrane, Aleksandar Vulin, ministar

Napomena:
Površina: 845
Tiraž: 35000

Naslov: Povratak slavnih ratnih brigada

Strana: 1,7

Милан Галовић

После 13 година, у саставу наше војске поново су 63. падобранска и 72. бригада за специјалне операције. Обе јединице су славу стекле пожртвовањем својих припадника који су се часно борили током ратних сукоба 1990-их година. После НАТО агресије ове бригаде одликоване су Орденом народног хероја, а нешто касније и Орденом ратне заставе.

Међутим, по формирању Војске Србије 2006. године ове јединице су спуштене на ранг батаљона и обједињене у Специјалној бригади. Да ли је то било због реформе и величања „мале професионалне и ефикасне војске“, која је била усмерена према евроатлантским интеграцијама, или анимозитет према јединицама које је одликовао некадашњи председник Слободан Милошевић и прекаљеним борцима? Тек у суботу је најављен обрнут процес, који ће морати да води и ка бројчаном јачању ових састава.

На скупу у касарни „Растко Немањић“ у Панчеву, седишту Специјалне бригаде, министар одбране Александар Вулин саопштио је одлуку, донету у складу с наређењем председника Александра Вучића, о трансформацији 63. падобранског и 72. извиђачко-диверзантског батаљона у веће јединице – бригаде.

Ова вест, види се то јасно на сајту и фејсбук профилу „Политике“, наишла је на подршку јавности и одушевље-

ње ратних ветерана. Војска је у међувремену сачувала бар те славне цифре у називу јединица. А за ширу јавност, падобранци из Ниша су заправо све време били и остали „шездесет трећа падобранска“, што говори колико је та бригада присутна у колективној свести грађана. Али осим организационих питања, битан је и морални ефекат – ратну славу широм света чувају и преносе велике јединице ранга бригаде и дивизије, а ретко мањи састави.

Обе бригаде имају богату историју, с тим што 63. падобранска бригада баштини традицију још из Другог светског рата, док је 72. специјална бригада настала у време распада СФРЈ, као одговор војске на тадашње изазове.

Војни падобранци као свој дан обележавају 14. октобар у знак сећања на 1944. годину када је у Италији постројен Први падобрански батаљон Народноослободилачке војске Југославије. Није било услова да се

та јединица, као падобранска, употреби у рату, али је њен развој настављен у поратним годинама. Мењали су се организација и места базирања војних падобранца, да би негде од краја 1960-их година јединица, и то у рангу бригаде, била нераскидиво везана за Ниш.

У време СФРЈ било је питање престижа служити војни рок у овој јединици. Осим по обуци, од осталих војника разликовали су се и по береткама које су носили уместо титовки. Тада је створен и сигурно најлојалнији резервни састав, у кризним ситуацијама у јединицу су се јављали и они који нису добили позиве.

страна 7

► Ова вест је наишла на подршку јавности и одушевила ратне ветеране

Повратак славних ратних бригада

Са прве стране

Распадом СФРЈ, што се одразило и на ЈНА, и падобранци су стављени на искушења. Али, „војници с две заклетве“, како их зову јер држе до војничке и падобранске заклетве, нису поклекли.

Извршили су борбене задатке у Словенији, Хрватској и БиХ, касније и на Космету и југу централне Србије. У некадашњим западним југословенским републикама углавном су били ангажовани на обезбеђењу аеродрома, чиме су сачували ваздухопловну технику која је пребачена на сигурно. Из опкољене касарне у Чапљини су у спектакуларној акцији хеликоптерима извукли војнике

► **Припадници 72. специјалне бригаде имали су, уочи НАТО агресије, окршај са специјалцима Алијансе у близини македонске границе**

► „Војници с две заклетве“, како их зову јер држе до војничке и падобранске заклетве, извршили су све задатке у најтежим временима распада СФРЈ

из непријатељског окружења. На Космету су учествовали у борбама против ОВК, посебно уз границу Албаније, а неки ће рећи и мало преко ње. Дали су свој допринос и „пацификацији“ сепаратистичке ОВПМБ на југу централне Србије.

јединица „Соколови“. Зна се да су били практично непрекидно ангажовани од избијања оружаног сукоба на Космету почетком 1998. године, па до окончања НАТО агресије у јуну наредне године.

Као и припадници 63. падобранске бригаде, учествовали су у бици за Кошаре.

Братска, како то кажу падобранци, 72. специјална бригада основана је у Панчеву 1992. године, када су већ формиране СР Југославија и Војска Југославије. У њој су се нашли борци прекаљени у рату у БиХ. И тада је било разних реформи, настојања да се обједине неке јединице, па је формиран Корпус специјалних јединица чију основу су чиниле 63. падобранска и 72. специјална бригада. Можда од колега из Ниша имају краћу традицију, али свакако имају већу тајновитост о својој јединици. Унутар њих, елита елите, била је специјална

Али за њих је везан још један догађај скоро непознат широј јавности. Припадници 72. специјалне бригаде, уочи НАТО агресије, имали су окршај са специјалцима Алијансе у широј околини Врања, у близини македонске границе. Тада је и погинуо један специјалац Војске Југославије, а непријатељска јединица се повукла у Македонију.

Традиције ове јединице негује удружење „Пријатељи 72. специјалне бригаде“, чији припадници су летос освојили Елбрус под мотом „Само је небо изнад нас“, о чему је „Политика“ писала. На највишем врху Европе истакли су пано са сликама погинулих другова, које су се на тај начин, симболично нашле изнад држава које су извршиле НАТО агресију. ◀

Дрво Радика Србије